

Koncept osiguranja od prirodnih opasnosti zasnovan na iskustvu s poplavom iz 2014.

O Udruženju

- Udruženje društava za osiguranje u FBiH osnovano je 30.11.2006.
- Danas ima 19 članova, od toga 14 društava sa sjedištem u FBiH i 5 društava sa sjedištem u RS/DB koja u FBiH posluju putem filijala

O Udruženju

- Ovih 19 društava ostvarilo je u 2016. 423.255.266 KM premije osiguranja u FBiH, što je 97,10% od ukupne premije osiguranja u FBiH
- Na nivou BiH, ovih 19 društava je ostvarilo 528.486.752 KM premije osiguranja ili 83,35% od ukupne premije osiguranja u BiH

Premija 2016. 634.056.317 KM

Vrsta osiguranja	% od ukupne premije	KM
Autoodgovornost	50,34%	319.156.452
Život	20,39%	129.265.417
Auto kasko	9,08%	57.565.716
Nezgoda	6,69%	42.435.456
Ostala imovina	4,28%	27.111.610
Požar	4,10%	26.021.174
Kredit	1,64%	10.375.782
Zdravstveno	1,26%	8.003.116
Odgovornost	1,16%	7.323.944
Transport	0,59%	3.743.930
Ostalo	0,83%	3.053.720

Premija 2016. 634.056.317 KM

- Podaci za premiju samo za prirodne opasnosti na nivou tržišta entiteta i BiH nisu dostupni
- Portfelj poplave Bosna Re-a za 2016. pokazuje 672.251 KM*
- Portfelj zemljotresa Bosna Re-a za 2016. pokazuje premiju od 546.825 KM*

* Samo premija izričito iskazana kao premija za tu opasnost

Treba li nam osiguranje?

- Za većinu građana, kuća ili stan su najvrjednija imovina koju imaju
- Za državne ili javne institucije, to su prostori za njihov rad ili za obavljanje javnih funkcija velikih vrijednosti koji se ne mogu lako zamijeniti drugim
- Škole, bolnice – zgrade sa jedinstvenom namjenom

Treba li nam osiguranje?

- Državna i javna preduzeća
- Velika koncentracija vrijednosti čija funkcionalnost je izuzetno važna za sve građane
- Pošte, telekomi, elektroprivrede, željeznice, aerodromi

Treba li nam osiguranje?

Na današnji dan po našim saznanjima osigurana je imovina:

- Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg-Bosna
- BH Telecoma
- HT
- Imovina Elektroprivrede BiH nije osigurana (razlog: obaranje tendera dva puta)
- Po našim saznanjima ni imovina Elektroprivrede Republike Srpske nije osigurana

Treba li nam osiguranje?

- Do 01.01.1968. postojalo je obavezno osiguranje sve tadašnje društvene imovine
- Praktično do 1991./1992., najveći dio društvene imovine bio je osiguran od požara
- Nažalost, svijest o osiguranju i navika da se imovina osigura je, čini se, nestala

Štete po osiguranju - maj 2014.

- Telekomunikaciona kompanija A – 1.400.000 KM
- Energetska kompanija – 813.000 KM
- Telekomunikaciona kompanija B – 423.000 KM
- Najviša šteta po fizičkim osobama – 40.150 KM

(portfelj Bosna Re)

Štete iz maja 2014.

"Elektroprenosu" poplave odnijele dva miliona KM

U. VUKIĆ

BANJALUKA - "Elektroprenos BiH" u poplavama koje su zadale BiH pretrpio je štetu od oko dva miliona KM, koja će biti sanirana vlastitim sredstvima.

Željka Cvijanović, premijer RS, koja je juče u Banjaluci razgovarala sa Matanom Žarićem, generalnim direktorom "Elektroprenosa BiH", rekla je da su zahvaljujući ovoj kompaniji uče stvoreni pogon javljene mnogo ranije u opšt-

nama koje su pogodene poplavama.

Cvijanovićeva je naglasila da RS kao svlasnik kompanije ima interes da ona funkcioniše te da se uvjerila da su svi planovi koji su ranije dogovoreni stavljani u realizaciju.

"Počete su realizacije investicija koje smo dogovorili", kazala je Cvijanovićeva dodajući da je popunjena i kadrovska struktura i da se radi na prijetni radno snage.

Prvih dana poplave, odnosno u petak 16. maja, "Elektro-

POGON
Osam trafo-stanica
bilo van pogona

prenos BiH" "ostao" je bez osam 110 kV trafo-stanica, ali već u subotu i nađjelju u pogon je vraćeno njih sedam, a u ponedjeljak još jedna i to ona u Doboju.

"Praktično nismo imali velikih problema u snabdijevanju, zahvaljujući, prije svega, našim ljudima na terenu koji su sve vrijeme bili prijavni. Šteta je bila u Doboju i u Tuzli, a bilo je štete i na 400 kV dalekovodima. Bitno je da smo imali dvosmjernu napajanje osim dijela Lopara", kazao je Žarić.

NEKAVIČAS NOVINE, 28.05.2014.

Štete iz maja 2014. (nap.ba 4.7.2014.)

- Štetu tokom poplava koje su našu zemlju zadesile u maja ove godine do sada su Vanjskotrgovinskoj komori BiH prijavili predstavnici 154 firme iz Bosne i Hercegovine, javlja bh. novinska agencija Patria.
- U izvještaju VTK BiH, koji je agencija Patria dobila na uvid, navodi se kako firme pogođene poplavama upošljavaju oko 14.616 uposlenika, direktna pričinjena šteta na njima je oko 41 milion KM, dok se indirektna šteta procjenjuje na oko 24 milina KM.
- Vanjskotrgovinska komora BiH kreirala je upitnik koji se odnosi na štete na kompanijama u BiH nastale usljed polava. Upitnik je proslijedila svojim članicama. Ukupno 154 firme su dostavile popunjen upitnik, te je na osnovu toga izvršena procjena šteta nastale na domaćim firmama usljed poplava. Štete su ogromne i teško nadoknadive u skorijem vremenskom periodu, navodi se u izvještaju VTK BiH.
- Ukupni direktni prijavljeni troškovi firmi su oko 41.635.000 KM, ali treba znati, navodi se dalje u izvještaju, da jedan dio firmi nije još uvijek dostavio vrijednost šteta pa se očekuje da će vrijednost šteta biti još i veća. Ukupni indirektni prijavljeni troškovi za ove firme su oko 24.033.000 KM.
- Donosimo spisak firmi koje su na osnovu vlastitih prijavljenih troškova svrstane u najviše pogođene tokom poplava u BiH:
- "Exclusive Lingerie" Banja Luka
- Steel Construction Bosna d.o.o., Jajce
- "SEMING" d.o.o., Grabovac
- "Duvan" AD, Bijeljina
 - "Gumitehna- Mahmic", Maglaj
 - "Vitinka" AD., Kozluk
 - "Industrija domooprema HELIOS", Banovići
 - "ZP Komerc", Vršani
 - "Fabrika cementa", Lukavac
 - "Pivara" d.d., Tuzla
 - "Alpro", Vlasenica
 - "Refinerija šećera", Brčko
 - "Voćni rasadnik" d.o.o., Špionica
 - "AX Tropic" d.o.o., Banja Luka
 - "Robot General Trading Co" d.o.o., Banja Luka
 - "Almy" do.o., Pečuj
 - "PD", Semberija
 - "Orao", Bijeljina
 - "Finalna Obrada Drveta", Šekovići
 - "Bingo" d.o.o. Export-import, Tuzla
 - "Dvorovi" d.o.o., Bijeljina
 - "Poljoprivredni zavod", Bijeljina
 - "Dragic" TR, "Dragic 2", Šekovići
 - "PZS" Agrosemberija", Bijeljina
 - "Dzekos" do.o., Sarajevo
 - "STEEL KONSTRUKTION BOSNA" D.O.O., Jajce
 - "Vočar - Promet" d.o.o., Zvornik
 - "DMDE d.o.o.", Doboj Istok
 - "HOLDING DRINATRANS AD", Zvornik
 - "TREBAVA EKSPRES" d.o.o., Doboj
 - "JELINAK d.o.o.", Žepče
 - "ZENICATRANS-PREVOZ PUTNIKA" d.d., Zenica
 - "ZENICATRANS-PREVOZ PUTNIKA" d.d., Zavidovići
 - "TRANSTURIST" d.d., Tuzla
 - "TRANSKOP" d.o.o., Tuzla

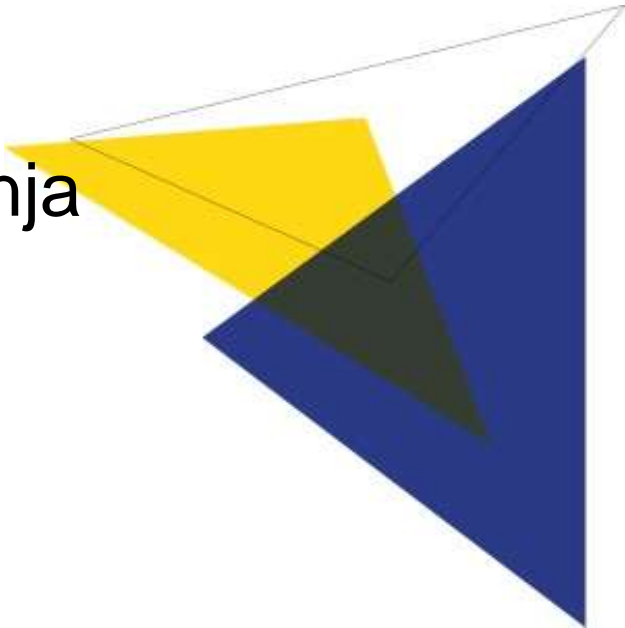
Prirodne opasnosti u BiH

- Udar groma – pojedinačne štete
- Oluja
- Grad (tuča) – dobar krov bi trebao spriječiti štetu
- Poplava (ali ne i za poljoprivredu)
- Klizanje tla/slijeganje tla/odron zemljišta
- Težina snijega*/Lavina
- Zemljotres
- Mraz – odnosi se na poljoprivredu
- Suša – odnosi se na poljoprivredu

Prirodne opasnosti u BiH

- Za potrebe ove prezentacije zadržaćemo se samo na onim prirodnim opasnostima koje mogu oštetiti imovinu poput zgrada i drugih objekata, opreme i zaliha, i to masovno, a ne u pojedinačnim slučajevima
- Za potrebe koncepta, usmjerili smo se samo na domaćinstva

Oluja

- Štete od oluje su automatski pokrivenene, kao osnovna opasnost, u okviru požarne police
 - Za razliku od zapadne Europe, BiH do sada nije imala značajnije događaje
 - Pokriće je na punu sumu osiguranja
-
- A decorative graphic in the bottom right corner, consisting of overlapping yellow and blue triangles, mirroring the logo in the top left.

Oluja

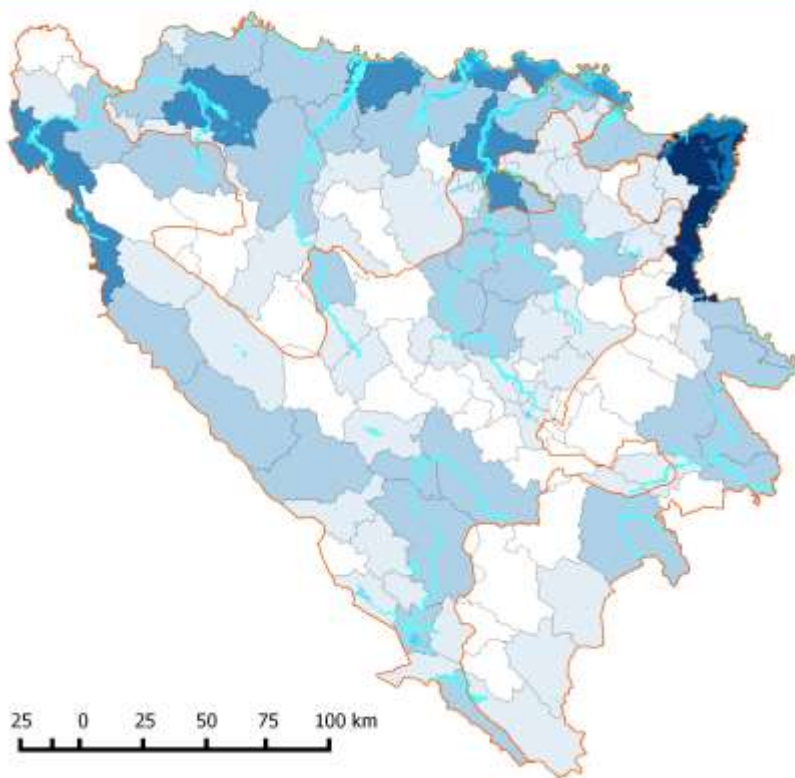
- Portfelj Bosna reosiguranja za posljednjih 21 godinu imao je 2.594 štete od jakog vjetra/oluje
- Prosječna godišnja šteta oko 290.000 KM
- Prosječan iznos štete 2.349 KM

Poplava

- Poplava, bujica, visoka voda su dopunski rizici uz požarnu policu
- Velike ekonomske štete od poplava u BiH su se desile 2010. i 2014. (maj i august)
- Pokriće može biti na punu sumu osiguranja – primjenjuje se odredba o podosiguranju, ili
- Na prvi rizik

Izloženost BiH poplavi

Bosnia and Herzegovina Flood Hazard Map

1. Data

This flood hazard map is based on analysis of flood events 1999-2014. The raster data shows the number of sq kilometer flooded multiplied by the frequency of flooding events in all municipalities in BiH. The color coding of municipalities indicates the relative level of flood risk.

2. Legend

3. Sources

Data from the Global Risk Data Platform extracted by UNEP/GRID-Europe. The datasets from 1999 onwards combine modelled data with analysis of real events. In order to account for the May 2014 floods, additional vector data from UNDP was added to the flood analysis.

4. Feedback

erik.kjaergaard@une.un.org, aida.badzic-hurem@undp.org and jeremy.wetterwald@gmail.com

5. Disclaimer

The depiction and use of boundaries, geographic names and data shown here are not warranted to be error-free nor do they imply official endorsement or acceptance by the United Nations or the Government of BiH.

Date created 25 January 2016

Poplava

- Portfelj Bosna reosiguranja za posljednjih 21 godinu imao je 806 šteta od poplave
- Prosječna godišnja šteta oko 571.000 KM
- Prosječan iznos štete 14.893 KM

Poplava

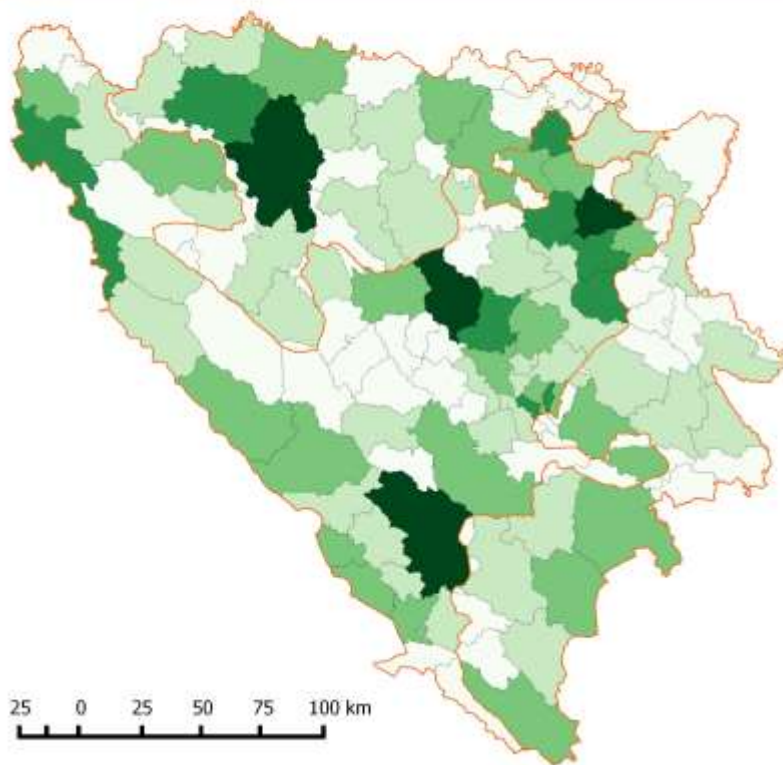
- Portfelj Bosna reosiguranja ima 7.353 rizika kod kojih je pokrivena poplava, s ukupnom sumom osiguranja od 1,018,689,106.38 KM
- S obzirom da se radi o masovnim štetnim događajima, ograničenje naknade štete od strane reosiguranja po događaju je oko 10% od ukupne sume

Klizanje tla/odron zemljišta

- Klizanje tla i odronjavanje je dopunski rizik uz požarnu policu
- Do poplava u maju 2014. nisu predstavljali veliki problem
- Pokriće može biti na punu sumu osiguranja – primjenjuje se odredba o podosiguranju, ili
- Na prvi rizik

Izloženost BiH klizanju tla

Bosnia and Herzegovina Landslide Hazard Map

1. Data

This modelled hazard map is based on an analysis of four variables of landslide susceptibility including lithology, slope, precipitation and land cover use in order to create area polygons representing the relative level of risk. The data sets were summed and weighted at the municipal level to create a composite risk index represented by the colour coding of municipalities.

2. Legend

Entity Border	Municipal Border
Landslide Risk Level [# of municipalities] [143]	
Very High [4]	
High [9]	
Medium [25]	
Low [38]	
Very Low [67]	

3. Sources

Data for modelling was extracted from the Corine 2006 Landcover by the European Environment Agency (EEA), and by Digital Elevation Model (DEM) provided by the US Geological Survey (USGS) Global Multi-resolution Terrain Elevation Data. Other sources include BiH data by the UNDP Flood and Landslide Housing Risk Assessment.

4. Feedback

erik.kjaergaard@one.un.org, aida.hadzic-hurem@undp.org, jeremy.wetterwald@gmail.com

5. Disclaimer

The depiction and use of boundaries, geographic names and data shown here are not warranted to be error-free nor do they imply official endorsement or acceptance by the United Nations or the Government of BiH.

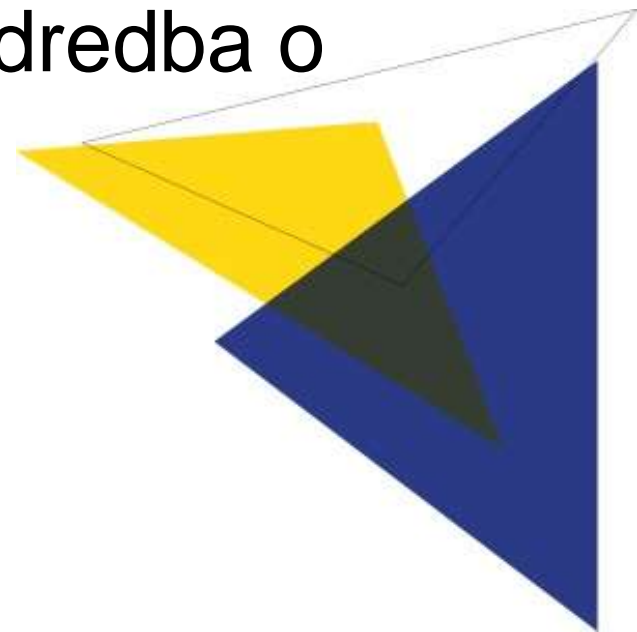
Date created 25 January 2016

Klizanje tla/odron zemljišta

- Portfelj Bosna reosiguranja za posljednjih 21 godinu imao je 104 štete od klizanja i odronjavanja tla
- Prosječna godišnja šteta oko 55.429 KM
- Prosječan iznos štete oko 11.192 KM

Lavina

- Snježna lavina je dopunski rizik uz požarnu policu
- Pokriće može biti na punu sumu osiguranja – primjenjuje se odredba o podosiguranju, ili
- Na prvi rizik

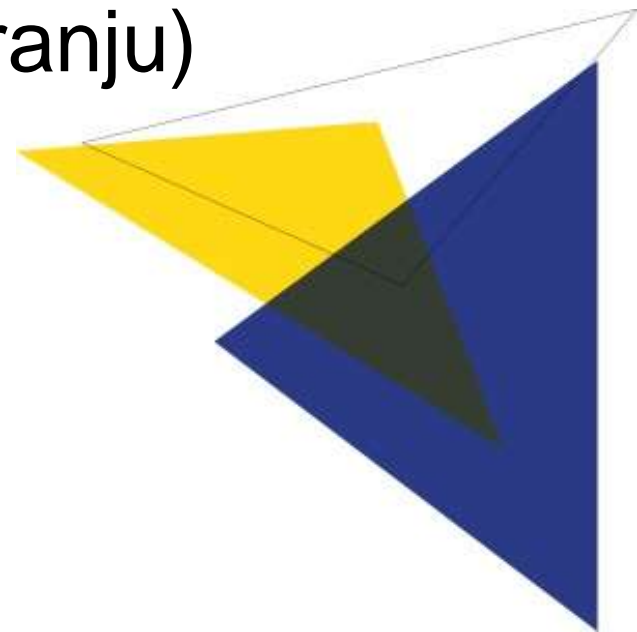

Lavina

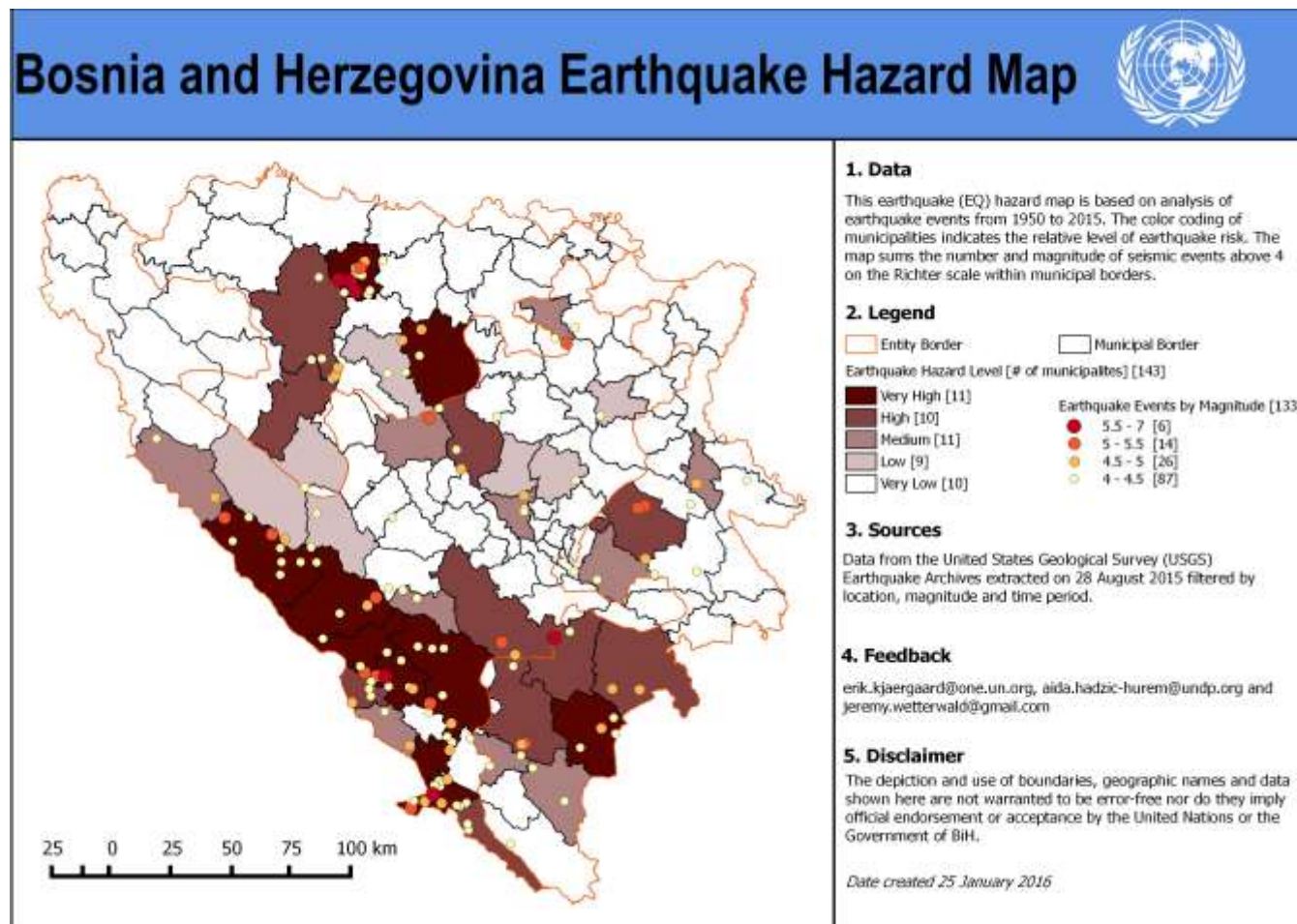
- Portfelj Bosna reosiguranja za posljednjih 21 godinu imao je 319 šteta od snježnih lavina
- Prosječna godišnja šteta oko 64.200 KM
- Prosječan iznos štete 4.229 KM

Zemljotres

- Zemljotres je dopunski rizik uz požarnu policu
- Osigurava se na sumu osiguranja (uz primjenu odredbi o podosiguranju)

Izloženost BiH zemljotresu

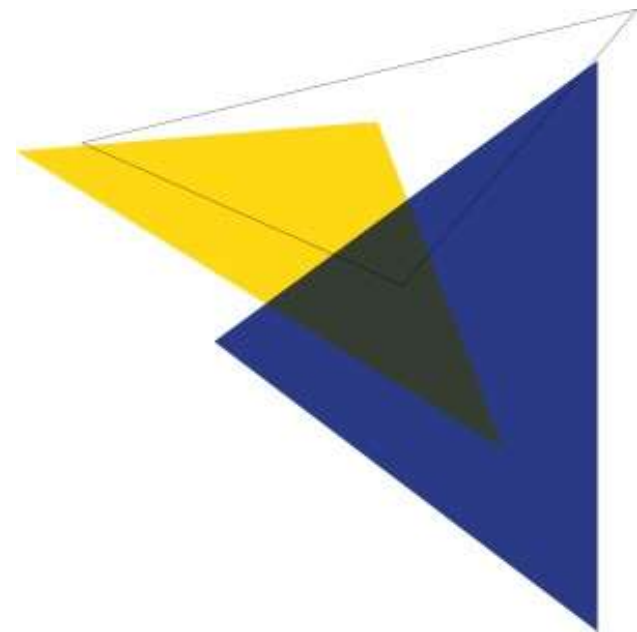

Zemljotres

- Portfelj Bosna reosiguranja ima 1.030 polica koje pokrivaju zemljotres, s ukupnom sumom osiguranja 1,25 milijardi KM
- S obzirom da se radi o masovnim štetnim događajima, ograničenje naknade štete od strane reosiguranja je iznad 10% od ukupne sume. Prema modelu QuakeRisk 1.1, to je više nego dovoljno

Zemljotres

- Pokriće zemljotresa pokriva požar nakon zemljotresa na istom principu koji podrazumijeva masovne štete

Svijest o osiguranju

- Rast SO poplave 31.12.2009./31.12.2010.:
2,39%
- Rast SO poplave 31.12.2010./31.12.2011.:
2,14%
- Rast SO poplave 31.12.2014./31.12.2015.:
12,92%
- Pad SO poplave 31.12.2015./31.12.2016.:
1,66%

Šta za koncept treba naglasiti

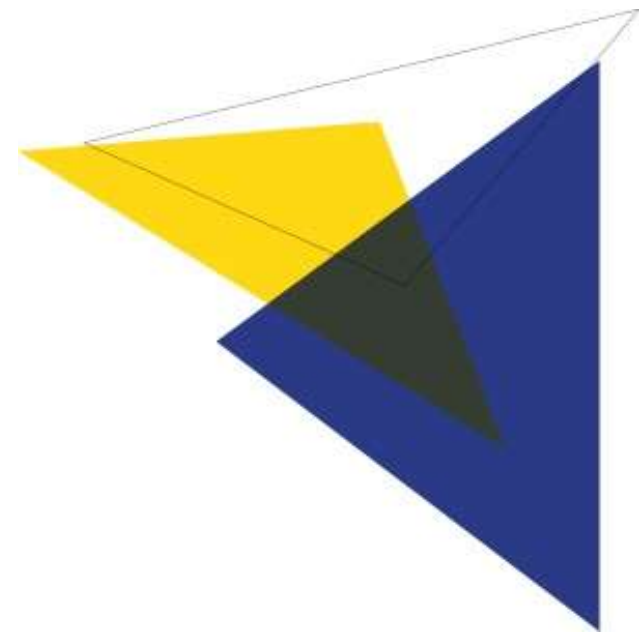
Kod svakog koncepta se mora naglasiti da:

- Bez obaveznosti nema uspjeha
- Potrebna je franšiza (učešće osiguranika u šteti) zbog masovnosti šteta
- Nema neograničenog pokrića
- Treba razraditi način prikupljanja premije
- Treba razraditi način procjene i isplate šteta

Opasnosti uzete u obzir

Tri najznačajnije:

1. Poplava
2. Zemljotres
3. Klizanje tla

Poplave u BiH 2014.

Osigurane štete u BiH

- Preciznog podatka o plaćenim štetama po polavama iz 2014. nema. Procjena je 80-100 miliona KM
- Najveća šteta se desila na Natron Hayatu
- Po imovinskom ugovoru o reosiguranju Bosna Re-a imali smo 7.475.468 KM šteta po poplavi iz maja 2014. i još 6.831.931 KM po tzv. fronting poslovima

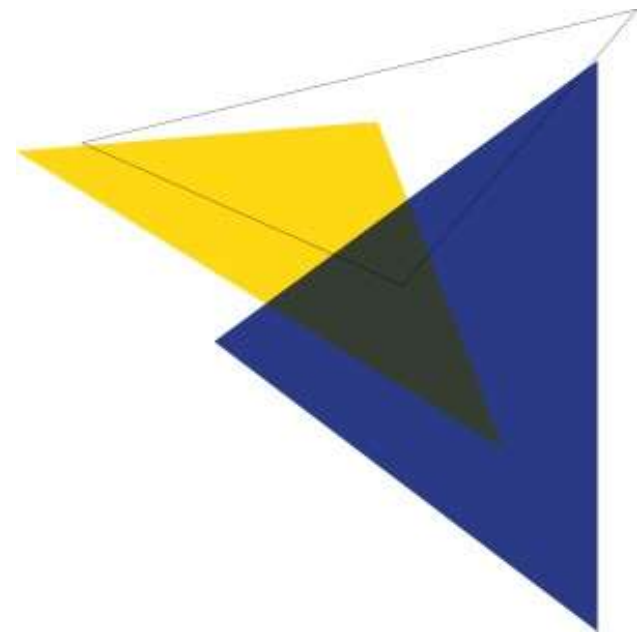
Pretpostavke

Ukupan broj stambenih jedinica:

BiH 1.617.308

Od toga

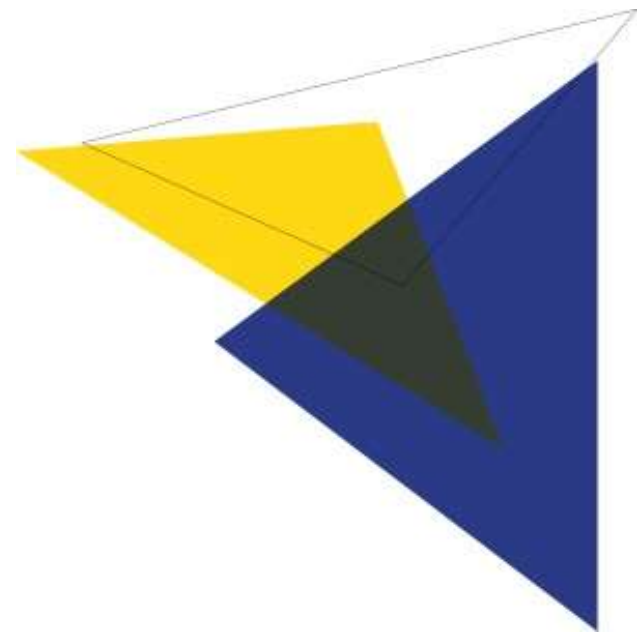
- Federacija BiH 991.384
- Republika Srpska 588.241
- Brčko distrikt BiH 37.683

Opasnosti uzete u obzir

Uz limit na prvi rizik po jedinici od 30.000 KM ukupna izloženost je

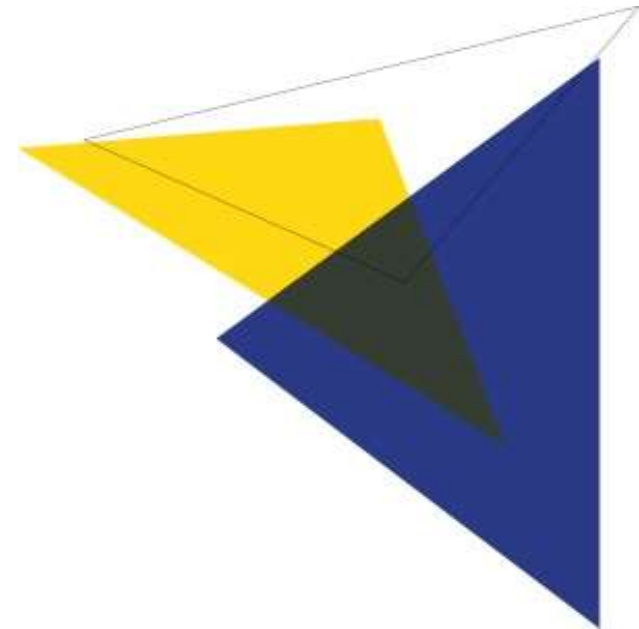
48.519.240.000 KM

Procjena događaja 1/200

Prema kalkulaciji Guy Carpentera moguće štete u događaju koji se dešava 1 u 200 godina procijenjene su na:

- Zemljotres KM 397.769.770
- Poplava KM 471.490.174

Procjena događaja 1/200

Prema kalkulaciji Guy Carpentera

- Preporučeni kapacitet: KM 488.957.500
 - Procijenjena cijena kupovanja reosiguranja u ovom kapacitetu je 15,6 do 21,5 miliona KM
-
- A decorative graphic in the bottom right corner consisting of overlapping yellow and blue triangles.

Štete u 2014.

Prosječna šteta na stambenoj jedinici:

- U FBiH po podacima iz novina KM 14.905
- U FBiH po procjeni WB KM 39.188
- U RS po procjeni WB KM 33.592
- U Brčko distriktu po procjeni WB KM 38.642

Izazovi

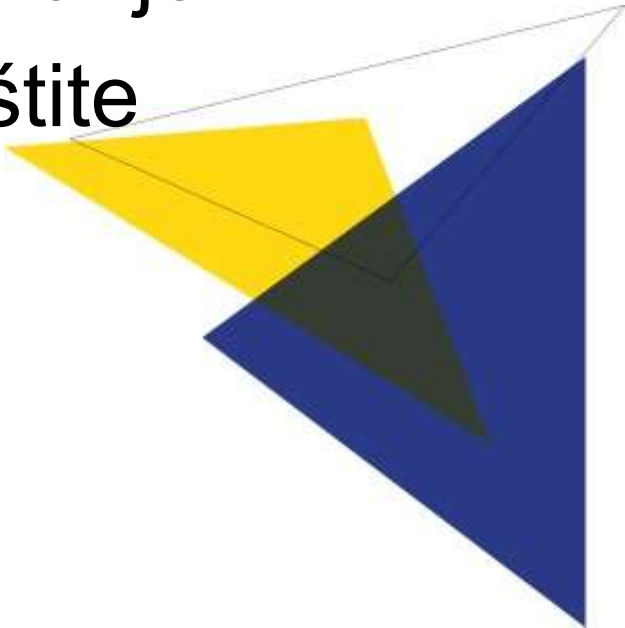
- Obaveznost – zakonske pretpostavke
- Omasovljenje i naplata premije
- Mali obuhvat – neizbježni pad koncepta
- Administriranje i troškovi vezani uz to
- Mapiranje rizika (GPS pozicioniranje rizika)
- Provizije za izdavanje polica
- Ograničenje pokrića po stambenoj jedinici
- Franšiza

Izazovi

- Neophodno je uključenje vlasti da bi koncept bio utemeljen u zakonskoj regulativi i sproveden
- Vijeće/Savjet ministara BiH
- Vlada FBiH
- Vlada RS
- Vlada Brčko distrikta
- Ministarstva (finansija i druga po potrebi)

Izazovi

I svakako od velikog značaja bi bilo učešće

- Agencija za osiguranje/nadzor osiguranja
 - Udruženja društava za osiguranje
 - Entitetskih uprava civilne zaštite
-
- A decorative graphic in the bottom right corner, featuring overlapping yellow, blue, and dark grey triangles.

Za kraj...

Hvala na pažnji

